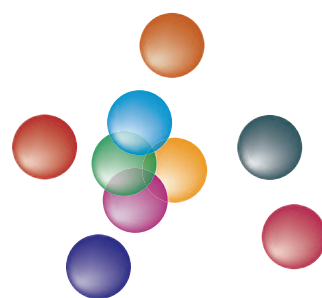

VAKKENBOEKJE (T)VWO

JANUARI 2021

isendoorncollege
RK REGULIER EN TWEETALIG ONDERWIJS MAVO HAVO VWO

INHOUDSOPGAVE

pagina

- 3 Inleiding
- 4 Veelgestelde vragen

5 TIPS BIJ HET KIEZEN

Informatie over de vakken in de bovenbouw:

- 7 Nederlands
- 8 Engels
- 10 Global Perspectives (GP)
- 11 Maatschappijleer
- 12 Maatschappijwetenschappen
- 13 Lichamelijke opvoeding
- 13 Bewegen, sport en maatschappij (BSM)
- 14 Culturele en kunstzinnige vorming (CKV)
- 15 Godsdienst/filosofie/ethiek
- 16 Duits
- 18 Frans
- 19 Geschiedenis
- 20 Beeldende vorming (kunstvak 1)
- 21 Drama (kunstvak 2)
- 23 Aardrijkskunde
- 24 Economie
- 25 Bedrijfseconomie
- 26 Wiskunde A/B/C/D
- 28 Biologie
- 29 Natuurkunde
- 30 Natuur, leven & technologie (NLT)
- 32 Scheikunde

INLEIDING

Beste leerling,

Je staat dit jaar voor een keuze die van grote invloed kan zijn op jouw verdere schoolloopbaan. Je moet binnenkort beslissen over een profiel en keuzevakken waar je in de bovenbouw mee verder gaat. Dit boekje is bedoeld om jou en je ouders bij deze keuze te helpen.

Voordat je een profiel / vakken kiest zul je goed moeten nadenken over de consequenties van het wel of niet kiezen van een bepaald vak. Je zult merken dat allerlei mensen in jouw omgeving je van goede raad zullen voorzien: je ouders, je leraren, vrienden en kennissen. Probeer steeds in de gaten te houden wat je er zelf van vindt: hun mening hoeft niet de jouwe te zijn en jij zult het zelf moeten doen!

Ook al kun je lang niet alle vragen op dit moment beantwoorden, het is toch verstandig om er nu goed over na te denken.

De opdrachten in de mentorlessen helpen hierbij. Je kunt met je mentor een gesprek aangaan over je keuze, dit boekje goed doornemen samen met je ouders en alle voorlichtingen goed bijwonen. Zijn er nog vragen of twijfels, neem dan contact op met mij (decaan). Mijn mailadres staat hieronder. Je kunt mij vinden in de Oostkaap, kamer 427.

Veel succes bij het kiezen!

Dhr. Hendriksen, decaan havo/vwo
hns@isendoorn.nl

VEELGESTELDE VRAGEN

Mag je kunstvak 1 en kunstvak 2 naast elkaar kiezen?

Ja, dit kan bij de keuze van het profiel C&M. Dus je kiest dan het ene kunstvak in het profiel C&M en het tweede kunstvak in het vrije deel.

Mag je een extra vak kiezen?

Je mag het aanvragen. Een extra vak is niet gegarandeerd in het rooster; er wordt geen garantie gegeven voor alle jaren. De afdelingsleider beslist of je het extra vak mag volgen.

Kan het gebeuren dat een vak of combinatie van vakken niet doorgaat?

Ja, hoewel de kans daarop heel klein is. Bij minder dan 12 leerlingen voor een vak of combinatie van vakken kan de school jou vragen een andere keuze te maken.

In de bovenbouw van het VWO moet je Frans of Duits volgen. Kan ik hier vrijstelling voor krijgen?

Aan leerlingen die Nederlands niet als moedertaal hebben en aan (ernstig) dyslectische leerlingen kan de school onder bepaalde voorwaarden vrijstelling verlenen voor een tweede moderne vreemde taal (Frans of Duits). Er moet dan wel een vervangend vak gekozen worden.

Wat als ik na de deadline van 1 april (zie onder) spijt krijg van mijn profielkeuze en ik toch nog wil wijzigen?

Of dit nog kan is afhankelijk van tijdstip, urgentie en rooster. Overleg loopt altijd via de afdelingsleider. Begin VWO-4 kun je geen vak meer wijzigen.

Welke vervolgstudies stellen welke profieleisen?

Kijk op <https://www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie>

LET OP

- enkele halfjaarsvakken worden in januari al afgerond; die cijfers tellen dus mee aan bij de overgang naar klas 4!
- het profiel gaat al in na de meivakantie.

TIJDPAD PROFIELKEUZE IN V3

- oktober – januari: in de mentorlessen ben je bezig met je profielkeuze
- december: decaan komt in de mentorles informatie geven over de profielen
- uiterlijk begin februari: vakadviezen door je docenten
- 21 januari: meeloopdag (1 dag stage)
- 26 januari: keuzeday: je bent deze hele dag bezig met je profielkeuze en toekomst
- 27 en 28 januari: vakkenvoorlichtingsavonden door vakdocenten bovenbouw
- uiterlijk half februari maak je een voorlopige keuze in Zermelo.
- tot 1 april kun je je keuze nog wijzigen, overleggen met mentor/docenten/decaan en evt. een twijfel- of negatief advies wegwerken.
- 1 april: je profielkeuze is definitief. Het programma Zermelo gaat 'op slot'
- 2 april: print van de definitieve profielkeuze (uit Zermelo) gaat mee naar huis
- 6 april: deze print gaat ondertekend door jou en je ouder(s)/verzorger(s) retour naar je mentor.

TIPS BIJ HET KIEZEN

Je moet dit voorjaar een profiel kiezen waarin je eindexamen gaat doen. We gaan nu bekijken hoe je tot een verstandige keuze kunt komen. Hoe je het ook aanpakt, je komt steeds terecht bij de volgende vragen:

Welke vakken vind ik leuk; welke vind ik vervelend?

Bedenk ook dat een bepaald vak dat je niet leuk vindt, toch zult moeten volgen, omdat het in je profiel zit. Maar pas op: het kan best zo zijn dat het eindexamenprogramma van een vak er anders uitziet dan jij je op dit moment voorstelt. In dit boekje vind je informatie over de vakken in de bovenbouw. Je kunt voorlichtingsrondes volgen bij verschillende vakken bij de 'vakkenvoorlichting' op 27/28 januari.

In welke vakken ben ik goed?

Je rapportcijfers geven een redelijk antwoord op deze vraag. Maar cijfers zeggen niet alles. Misschien werk je wel beneden je kunnen, of misschien haal je nu nog wel aardige cijfers, maar is het de vraag of dat in de toekomst ook zal lukken. Je docent heeft daar vast wel kijk op! Jouw vakdocenten geven jou, uiterlijk begin februari, een advies. Daarmee geven zij aan hoe je kansen voor succes in de bovenbouwjaren liggen bij het betreffende vak. Dit advies is gebaseerd op meer dan het cijfer alleen; ook zaken als studiehouding, belangstelling en het examenprogramma spelen mee. Heb je vragen over het advies, ga dan in gesprek met de betreffende docent.

Wat wil ik na het eindexamen?

Niemand verwacht van jou dat je het antwoord hierop nu al precies zult weten. Als het goed is krijg je tijdens de opdrachten in de mentorlessen meer inzicht in je mogelijkheden, en ben je richtingen op het spoor die misschien wel iets voor jou zijn. De school duurt nog minstens twee of drie jaar en in die tijd kun je veel beter bekijken waar je sterke kanten liggen en waar je belangstelling naar uitgaat. En bovendien verandert er in het vervolgonderwijs ook het een en ander: er komen nieuwe studiemogelijkheden bij en er worden richtingen opgeheven.

Het is heel belangrijk om te weten naar welke sectoren jouw interesse misschien wel uitgaat en naar welke sectoren zeker niet. Alleen dan kun je bepaalde vakken/profielen met een gerust hart laten vallen. Als je nog sterk twijfelt en brede interesses hebt, is het verstandig om breed te kiezen. Oftewel laat de weg naar veel vervolgopleidingen nog open.

Weet je juist al helemaal precies wat je als vervolgstudie gaat doen? Versmal je keuze niet al te veel! Stel dat je niet door de selectie komt van die fantastische opleiding, of de vakken die je nodig hebt blijken zo moeilijk voor jou te zijn dat je nooit een diploma zult halen, dan zit je met de brokken...

Kies een profiel niet op grond van vooroordelen of andere redenen zoals:

- ik kies want mijn vriend(in) doet dat ook
- ik kies geen want die docent staat me niet aan
- ik heb geen zin in vakken waar ik hard voor moet werken
- alleen een profiel met vakken in de richting van is waardevol
- ik wil later veel geld verdienen dus ik kies voor.....

Welke studies stellen welke profieleisen?

Kijk in de schema's 'Profileisen VWO > HBO' en 'Profileisen VWO > WO' dat jij en je ouders gemaild hebben gekregen. Je kunt ook kijken op www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie.

Check het altijd ook op de website van de betreffende hogeschool of universiteit! Aan de genoemde schema's kunnen geen rechten worden ontleend. Soms stelt een opleiding wel degelijk een extra eis, naast de officiële profieleisen. Een voorbeeld is de PABO (opleiding voor docent basisonderwijs). Je kunt daar met elk profiel terecht, maar je moet wel kennis hebben van o.a. geschiedenis en aardrijkskunde.

Waar worden welke studies gegeven?

Kijk op www.studiekeuze123.nl

Zoek bijvoorbeeld op trefwoord of kijk in de overzichten die je kunt downloaden bij www.studiekeuze123.nl/van-profiel-naar-studie

NEDERLANDS

Voor het vak Nederlands werk je in de bovenbouw van het vwo grotendeels op dezelfde manier als je al gewend was uit de onderbouw. Je bereidt aan de hand van een studiewijzer zelfstandig een gedeelte van de stof voor, je kijkt de opdrachten na aan de hand van antwoordvellen, je stelt vragen aan je docent, je krijgt regelmatig extra uitleg van je leraar, je maakt een D-toets en je sluit het geheel af met een officiële toets.

De methode die we gebruiken, heet Nieuw Nederlands. Er is een boek voor de vierde klas en een boek voor het vijfde en zesde leerjaar samen. Naast het boek maken we bij Nederlands veel gebruik van online (oefen)materiaal en verschaft het internet ons een grote hoeveelheid informatie en teksten die zeer bruikbaar zijn tijdens de lessen Nederlands.

Hierbij komen de volgende onderdelen aan de orde:

LEZEN

Lezen is een belangrijke vaardigheid bij het vak Nederlands. Je leert niet alleen hoe je een tekst goed moet samenvatten, maar ook welke schrijfdoelen een schrijver kan hebben, hoe hij rekening kan en moet houden met zijn publiek, hoe een tekst normaal gesproken is opgebouwd en dergelijke. Het onderdeel lezen zal uiteindelijk getoetst worden op het centraal schriftelijk eindexamen.

SCHRIJVEN

Je leert hoe je materiaal kunt verzamelen voor teksten die je zelf schrijft, hoe je zo'n tekst moet opbouwen, hoe je daarbij rekening moet houden met je publiek en waarmee je nog meer rekening moet houden

SPREKEN

Je leert hoe je een mondelinge presentatie moet houden, hoe je aan een discussie kunt deelnemen of hoe je een debat moet voeren. In beide leerjaren voer je een spreekopdracht uit die meetelt voor het schoolexamen 'mondelinge taalvaardigheid'.

ARGUMENTEREN

Je leert onder andere wat een mening is, hoe een meningsverschil kan ontstaan, welke rol argumenten daarin spelen en hoe een goede argumentatie is opgebouwd. Als je een debat moet voeren, zul je goede argumenten moeten bedenken voor de stelling die je verdedigt. Ook als je een tekst van een ander leest, zul je de gebruikte argumenten op hun waarde moeten kunnen schatten.

DOCUMENTEREN

Je leert hoe je informatie verzamelt voor de diverse opdrachten die je moet uitvoeren. Je leert welke informatiebronnen er zijn en hoe je bruikbare informatie kunt herkennen. De vaardigheden die je bij dit onderdeel leert, moet je toepassen bij de onderdelen schrijven en spreken.

FORMULEREN EN SPELLEN

Het is logisch dat er tijdens onze lessen ook aandacht besteed wordt aan het gebruik van het Nederlands. In diverse onderdelen die hierboven genoemd zijn, wordt je taalgebruik ook beoordeeld (schrijf- en spreekopdrachten bijvoorbeeld). Het is dus zaak dat je jouw eigen vaardigheid in het formuleren en spellen steeds weer opnieuw onder de loep neemt en deze probeert bij te schaven.

LETTERKUNDE

Tijdens de lessen Nederlands zal eveneens aandacht worden besteed aan letterkunde. Je legt een zogenaamd Letterkundedossier aan, met allerlei opdrachten over historische literaire werken, over moderne poëzie (gedichten) en proza (moderne literaire romans). In het 6e leerjaar sluit je letterkunde af met een mondelinge toets. Dan komt de door jou doorgemaakte ontwikkeling aan de orde.

ENGELS

ENGELS IN 4/5/6 VWO

Engels valt binnen het gemeenschappelijk deel en is dus een verplicht vak voor alle leerlingen. De gehele studielast voor 4, 5 en 6 VWO bedraagt 400 uur, verdeeld over contact-uren (de huidige lesuren), consultatie-uren en zelfstudie op school en thuis.

Aan bod komen luistervaardigheid, schrijfvaardigheid, leesvaardigheid, gespreksvaardigheid, vocabulaire en literatuur. Deze vaardigheden worden op meerdere manieren, en waar mogelijk ook geïntegreerd, aangeboden en getoetst. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de verschillende media en worden leerlingen geacht de moderne informatie en communicatie technologie (ICT) toe te passen. Zo wordt luistervaardigheid o.a. getoetst naar aanleiding van het bekijken en beluisteren van een aantal nieuwsberichten op video, wordt van leerlingen verwacht dat ze externe bronnen (leren) consulteren en schrijven ze diverse teksten, zowel formeel als informeel.

Voor wat betreft het onderdeel literatuur heeft het VWO een geïntegreerde module samen met schrijfvaardigheid en spreekvaardigheid. Middels het schrijven van diverse teksten analyseren en bespreken leerlingen een divers aanbod literaire teksten. Dit zijn niet alleen boeken maar ook gedichten, korte verhalen en toneelstukken. De kennis van literaire begrippen wordt hierbij ook uitgebreid onderwezen. De kennis van literatuurgeschiedenis wordt in een apart schoolexamen getoetst en het cijfer dat ze daarvoor scoren telt mee bij het schoolexamencijfer voor Engels.

Naast het centraal schriftelijk eindexamen zijn er ook meerdere schoolexamens. Binnen het schoolexamen komen luistervaardigheid, schrijfvaardigheid, spreekvaardigheid, literatuur en vocabulaire aan bod. In het centraal schriftelijk eindexamen wordt leesvaardigheid getoetst. In 4,5 en 6 VWO worden diverse methodes en teksten gebruikt om dit aan te leren. Als leidraad wordt de Leidse methode genomen.

ENGELS IN 4/5/6 TVWO

English - a subject & language for everyone!

In our increasingly global & interconnected world, being able to understand English and use it well will be useful whatever you decide to do in the future - be it work, study, play or travel. So here's what you need to know about English in the bovenbouw

Firstly, because English is one of the gemeenschappelijke vakken, you will have weekly English lessons to help you practice, develop, and improve your English whichever profile you choose. Secondly, the English lessons, and the assignments that you'll do in them, will help you to become a more confident and competent user of English. And finally, your BB English teachers will help you prepare for the various School Exams (SE) and the eindexamen (CSE).

Onderbouw (OB) - Learning the Basics

In the onderbouw, you studied and practiced the rules of English Grammar, Punctuation, Spelling & Vocab (GPSV). Knowing these rules, and being able to use them correctly, has hopefully helped you to build a good foundation for your English. In the BB, we will build on that foundation and help you take your English to the next level.

Bovenbouw (BB) - The Next Level

Rather than use a single text book, your BB English teachers will use a range of material - books, magazines, novels, poems, literature, radio & TV programmes, online resources & websites, and old CSE papers - to help you:

- remember & improve your GPSV
- practice & develop the 4 language skills: reading, writing, listening & speaking
- study and learn about literary history

You will do this by for example, reading & discussing articles, current affairs, & stories/novels/poems, and then writing and/or talking about them (in English, because “doeltaal is voertaal”) with your classmates.

During your time in the BB, you will also create a portfolio of your work, not least so that you can show off what you can do with English and so that you will have something to help you in the various SE.

tvwo in the BB

If you have enjoyed the challenges, opportunities & rewards of tto in the OB, then we hope that you will choose to carry on with tto into the BB.

Although your profielvakken will be taught & tested in Dutch, as a tvwo pupil you will:

- get extra English lessons to help you develop your English to the highest possible level (up to ERK C2)
- study for the prestigious International Baccalaureate (IB) English Language & Literature exam
- continue to do some subjects, like gym, RE, & social studies, in English
- do a 5-10 day work experience (WXP) project in an English- speaking country/setting

tto in the BB requires commitment & determination, but it is great fun, and it will certainly help you to further develop your language skills & prepare you for the future. Go for it!

GLOBAL PERSPECTIVES

(voor TTO-leerlingen in het Engels)

Hoe vaak per dag zoek jij iets met Google of kijk je in de Wikipedia? Sinds het gebruik van internet en het gemak waarmee je dingen kunt opzoeken, krijg je steeds meer informatie tot je beschikking. Veel van deze informatie is handig en helpt je verder, maar..... er is ook een heleboel informatie te vinden die misleidend en niet waar is. Juist ja, nepnieuws! Nepnieuws is nieuws dat niet klopt en je daardoor op het verkeerde been kan zetten, waardoor je beslissingen neemt die je achteraf misschien niet had moeten nemen. Denk bijvoorbeeld aan alle mooie berichten over een dure telefoon. Nadat je hem aangeschaft hebt, blijkt de telefoon misschien helemaal niet zo geweldig maar ben je wel een hoop geld kwijt.

Nou is een te dure telefoon kopen die achteraf tegenvalt geen wereldprobleem. Maar door het verspreiden van nepnieuws of het doen van verkeerde onderzoeken worden er wel grote problemen op wereldschaal veroorzaakt. Denk bijvoorbeeld eens aan klimaatveranderingen of de vele oorlogen die op de wereld gaande zijn. Om over deze zaken een mening te hebben, moet je eerst uitzoeken waar het probleem precies over gaat en vooral wie je wel en wie je niet moet geloven. En waarom!

Hier komt het vak 'Global Perspectives' van pas. In 4 vwo leer je hoe je over grote wereldproblemen een mening kunt vormen. Hierbij leren we je om onderzoek te doen volgens een bepaald stappenplan wat ook belangrijk is in de hele bovenbouw wanneer je grote praktische opdrachten gaat maken en je pws gaat schrijven in de zesde. Verder leren we je vaardigheden die ook op de universiteit later erg goed van pas komen. Je leert goede bronnen zoeken en deze beoordelen. Verder leer je wanneer je bepaalde informatie van het internet wel of wanneer juist niet kunt gebruiken in een onderzoek.

Het vak 'Global Perspectives' wordt gegeven in alle klassen 4 vwo (regulier en tto). Zoals hierboven beschreven gaat het vak vooral over (onderzoeks)vaardigheden die je kunt gebruiken bij alle vakken! Het vak wordt gegeven door een team docenten die allemaal een andere achtergrond hebben waardoor er ook veel verschillende onderwerpen aan bod komen gedurende het schooljaar.

In 5 vwo kan je ervoor kiezen om verder te gaan met 'Global Perspectives'. Het vak is dan niet meer verplicht en als je doorgaat dan doe je mee met het examen dat door Cambridge afgenomen wordt. Dit examen is in het Engels, maar is open voor zowel reguliere als tto-leerlingen. Wanneer je het examen voldoende afsluit krijg je een certificaat wat je kunt gebruiken om aan te tonen dat je naast het gewone vwo-diploma nog meer kunt waardoor je mogelijk een betere kans maakt om toegelaten te worden bij een vervolgstudie op de universiteit (of op het hbo).

MAATSCHAPPIJLEER

(voor TTO-leerlingen in het Engels)

Dit vak bereidt je voor om een betrokken en kritisch burger te zijn.

Het vak gaat in op belangrijke grondslagen en problemen van de samenleving: Wat betekent het dat Nederland een rechtstaat is, een parlementaire democratie, een verzorgingsstaat, een pluriforme samenleving?

Het vak is verplicht in vwo-5 voor elke leerling.

Engelstalig:

SOCIAL STUDIES

The subject will enable the student to become actively involved in four aspects of Dutch society, namely:

- The rule of law
- Parliamentary democracy
- Pluralist society Welfare state

All tto-students in havo-4 and vwo-5 have to participate in this course.

MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN

Wat is maatschappijwetenschappen?

Misschien denk je wel eens als je iets ziet op tv of leest op een nieuwssite: waar gaat dit over, hoe zit het eigenlijk, hoe is dit ontstaan, wat zijn de argumenten?

Dan is maatschappijwetenschappen iets voor jou.

Maatschappijwetenschappen is een vak dat zich bezighoudt met het bestuderen van alles dat plaatsvindt binnen een samenleving, hoe de samenleving functioneert en ook wat er mis gaat. Allerlei actuele gebeurtenissen worden besproken.

We gaan ook in op de vraag: hoe kun je het beste een mening verwoorden en verdedigen door middel van het bedenken van goede argumenten? Je leert gebruik te maken van debatteer- en discussietrucjes en deze bij anderen te doorzien. Bij maatschappijwetenschappen wordt dus veel gediscussieerd en gedebatteerd.

Verder leer je kritisch te kijken naar allerlei soorten informatie. Zijn massamedia eigenlijk wel betrouwbaar? Journalisten zeggen onafhankelijk te zijn, maar klopt dat eigenlijk wel?

Voorbeelden van vragen die we behandelen zijn:

- Hebben geweld en seks op televisie en internet een slechte invloed op jongeren?
- Hoe kun je invloed uitoefenen op de politiek?
- Heeft Europa een grondwet nodig?
- Moeten criminelen strenger worden gestraft?
- Heeft ontwikkelingshulp eigenlijk wel zin?
- Moet er een boerka-verbod komen?
- In hoeverre is internationale samenwerking m.b.t. CO2 uitstoot mogelijk?

Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan allerlei (onderzoeks)vaardigheden, zoals het houden van een diepte-interview, het afnemen en verwerken van een enquête, een presentatie en een speech houden, evalueren van een film en natuurlijk discussiëren over maatschappelijke problemen. Je leert een eenvoudig sociaal-wetenschappelijk onderzoek op te stellen, je bedenkt onderzoeksvragen en stelt een hypothese op. Dit komt ook van pas als je een profielwerkstuk moet gaan schrijven.

Vervolgopleidingen

Maatschappijwetenschappen is het enige vak op school dat een inleiding vormt op een sociaal wetenschappelijke, journalistieke, juridische opleiding. Het is nuttig bij o.a. de volgende opleidingen: Rechten, Politicologie, Internationale Betrekkingen, Bestuurskunde, Psychologie, Pedagogiek, Communicatiewetenschappen, Gezondheidswetenschappen, PABO, Politieacademie, KMA.

Wij hopen dat je enthousiast bent geworden voor het mooie vak maatschappijwetenschappen!

LICHAMELIJKE OPVOEDING

(voor TTO-leerlingen in het Engels)

Lichamelijke opvoeding is een verplicht vak in het gemeenschappelijk deel van je vakkenpakket in de bovenbouw.

Er wordt van je verwacht dat je actief deelneemt aan de lessen. In de bovenbouw heb je vaker de mogelijkheid om te kiezen tussen bewegingsactiviteiten, welke daarna ook beoordeeld zullen worden.

Je krijgt niet alleen een beoordeling voor je eigen vaardigheid, maar ook voor je inzet en instelling.

Verder zul je een aantal handelingsdelen (minimaal) voldoende moeten afsluiten. Denk hierbij aan het hulpverlenen bij een sportdag en het lesgeven aan je eigen

klas. Hierbij kies je natuurlijk iets wat goed bij jou past of waar je bekend mee bent. Lichamelijke opvoeding is veel meer dan even lekker een uurtje bewegen; je leert je persoonlijke beweegniveau vinden en uitbreiden, samenwerken, hulpverlenen, voor een groep staan en vooral plezier hebben!

BEWEGEN, SPORT EN MAATSCHAPPIJ (BSM)

Een vak waarin bewegen centraal staat. Je gaat zelf veel bewegen, maar leert ook over bewegen. Zo moet je ook leiding geven bv. tijdens sporttoernooien die jij organiseert. Je moet ook zelf lesgeven en interesse hebben in de theoretische achtergrond van bewegen.

Het vak bestaat uit verschillende domeinen, te weten;

Domein A: Bewegen

Domein B: Bewegen en regelen **Domein C: Bewegen en gezondheid**

Domein D: Bewegen en samenleving

WAT HOUDT DIT IN?

Domein A: Bewegen:

Dit is de kern van BSM. Je gaat bezig met verschillende bewegingsactiviteiten die bij jou op school worden aangeboden. Er zullen ook nieuwe dingen in dit programma zitten, anders dan in de gewone gymlessen. Het doel hiervan is jouw eigen vaardigheden te vergroten en je helpt ook spelend, begeleidend en coachend mee om de vaardigheden van anderen te vergroten. Samen gaan jullie reflecteren, of te wel bekijken hoe het ging.

Domein B: Bewegen en regelen:

Bij BSM wordt de nadruk hier gelegd op het organiseren van sportactiviteiten. Je moet bv. zelf lesgeven en moet leert goed communiceren en samenwerken om dit alles voor elkaar te krijgen. Je kunt ook denken aan stage lopen bij een sportvereniging als (hulp)trainer.

Domein C: Bewegen en gezondheid:

Binnen dit domein komt van alles omtrent dit onderwerp aan de orde. Denk aan hoe doe je een goede warming-up en cooling down. Wat is blessurepreventie en EHBSO, hoe werkt je eigen lichaam en ook over voeding.

Domein D: Bewegen en samenleving:

In dit domein ga je nadenken over de positie van sport en bewegen binnen de maatschappij.

Er is veel praktijk bij dit vak, maar er zal ook de nodige theorie aan bod komen. Deze theorie wordt voor een klein deel in de les behandeld, maar vanwege het drukke praktische programma zal er ook veel zelfstudie moeten worden gedaan. Per week wordt je geacht wat door te nemen, zodat je eventueel vragen hierover kunt stellen in de les. Dit doe je aan de hand van een reader die jou door de lesstof leidt. Je sluit dit examenvak uiteindelijk af met een schoolexamen. Alle praktijkcijfers en theoriecijfers samen tellen als 1 gemiddeld eindresultaat.

CKV

CULTURELE EN KUNSTZINNIGE VORMING

(voor TTO-leerlingen in het Engels)

CKV is een verplicht vak in de bovenbouw.
De TTO-leerlingen volgen dit vak volledig in het Engels.

Waarom CKV?

Misschien speel je zelf prachtig piano en weet je van alles over klassieke en moderne muziek, maar heb je nog nooit een toneelvoorstelling gezien. Je brengt misschien maandelijks een bezoekje aan de bioscoop, maar weet niet wat er komt kijken bij het maken van een nieuwe game.

Je fietst dagelijks langs prachtige oude en moderne gebouwen, maar heb je er wel eens wat langer naar gekeken?

CKV is bedoeld om je kennis te laten maken met verschillende gebieden binnen kunst en cultuur. Het is niet echt een 'leervak' waarbij je vooral een heleboel theorie moet verwerken maar je gaat er actief mee bezig. Je gaat exposities, voorstellingen of films bezoeken, je leert om hierover je eigen mening te formuleren, en je gaat ook praktisch aan de slag. Dit is bedoeld om je beter te leren kijken naar kunst, je mening te kunnen onderbouwen, en je kennis te verbreden. Wat vind ik mooi of lelijk? Waarom? Kun je kunst leren begrijpen? Wat doet kunst met mensen? Je geniet meer van een voorstelling of tentoonstelling als je weet wat je kunt verwachten en als je begrijpt waar het over gaat. Ook na afloop kun je nog een heleboel leren en begrijpen door erover te praten en te lezen. In de lessen wordt zowel aan de voorbereiding als aan de nabespreking aandacht besteed. Je ervaringen ga je vastleggen in het zogenaamde kunstdossier: daarin schrijf je op wat je hebt gezien of gehoord, wat je ervan vond.

In de lessen krijg je informatie aangereikt door de docent over verschillende kunstdisciplines: theater, dans, muziek, beeldende vorming, architectuur, film, literatuur, beeldhouwkunst, schilderkunst. Maar ook eigentijdse vormen van cultuur, zoals videogames/art, grafische kunst, fotografie, design, decorontwerp. Er wordt gewerkt vanuit thema's: bijvoorbeeld het thema 'de stad' of 'de liefde'.

Het examen

Het eindexamen bestaat alleen uit een schoolexamen.

Dit schoolexamen bestaat uit:

- Het kunstdossier
- In het kunstdossier zijn de verslagen opgenomen van de culturele activiteiten, de resultaten van de schriftelijke toetsen en evt. de uitwerking van praktische activiteiten.
- De reflectie op het kunstdossier
- Hoe heb je de culturele activiteiten ervaren en wat heb je geleerd van CKV?
- Deze reflectie vindt plaats in een gesprek met je docent, maar het kan ook een presentatie zijn.
- CKV moet 'naar behoren' worden afgesloten, d.w.z. voldoende. Het vak kan ook met de beoordeling 'goed' worden afgesloten.

GODSDIENST / FILOSOFIE

(voor TTO-leerlingen in het Engels)

4 - VWO

In het vierde jaar staan hindoeïsme, boeddhisme en islam centraal. We gaan het hebben over de algemene kenmerken en de verschillende stromingen binnen deze levensbeschouwingen. Je gebruikt dan twee boeken met informatie en opdrachten. In het ene boek wordt de islam behandeld; in het andere worden de oosterse religies behandeld.

Onderwerpen in verband met het hindoeïsme, boeddhisme en de islam zijn:

- goden met hun betekenissen
- geschiedenis
- stromingen
- heilige teksten
- symbolen en rituelen
- geestelijke leiders
- maatschappelijke ontwikkelingen
- reïncarnaties en heilsverwachting

Naast de boeken hebben we het ook over de link tussen de levensbeschouwingen en de actualiteit. Ook gaan we aan de slag met fragmenten uit documentaires en speelfilms, sites en aanvullende informatie.

Je wordt getoetst door middel van individueel schriftelijke toetsen. Je kiest bovendien bij elk boekje minstens één onderwerp om zich zelfstandig in te verdiepen. Bij het ene boek wordt een verslag van een onderzoek geschreven. Bij het andere boek vindt de verwerking door middel van een groepspresentatie plaats.

5 -VWO

Je gaat op zoek naar antwoorden op levensvragen als: Waar komen we vandaan?, Wie zijn we?, Waartoe zijn we op aarde?, Wat is de toekomst voor ons?

Mogelijke antwoorden worden ontleend aan de natuurwetenschappen (vooral kosmologie en biologie), wijsgerige antropologie en psychologie. Ook de betekenis van kunst wordt hierbij betrokken. Je bestudeert en bespreekt teksten hierover en gaat aan de slag met het vormen van een weloverwogen mening.

Er wordt nagedacht over o.a.: schepping en/of evolutie, relatie tussen lichaam en geest, individualiteit en maatschappij, religie en kunst. Dit allemaal in combinatie met de actualiteit.

Je maakt individueel een aantal schriftelijke toetsen. Verschillende standpunten worden bestudeerd en met elkaar vergeleken. Ook eigen meningen worden geanalyseerd, verantwoord en beoordeeld. Ook schrijf je een verslag over een gekozen thema.

DUITS

'10 REDENEN VOOR DUITS'

1. Duits is de meest gesproken moedertaal in de EU

Ongeveer twintig procent van de EU-burgers heeft Duits als moedertaal. Dat is dus één op de vijf EU-burgers. In Europa wordt er natuurlijk in Duitsland zelf Duits gesproken maar het is ook een officiële taal in Oostenrijk en Zwitserland. Bovendien wordt er Duits gesproken in (delen van) Italië, België, Luxemburg en Liechtenstein. Daarnaast is Duits in veel landen een populaire tweede taal, bijvoorbeeld in Oost-Europa. Dus of je nou op vakantie gaat of een internationale carrière nastreeft: het is handig om Duits te spreken. Met Duits kun je overal mensen ontmoeten!

2. Duitsland is onze belangrijkste handelspartner

Maar liefst een kwart van al onze buitenlandse handel vindt plaats met Duitsland. Dat maakt onze export naar Duitsland groter dan die naar Groot-Brittannië en Frankrijk bij elkaar! En wist je dat de export van Nederland naar de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen alleen al zes keer zo groot als die naar China? Goede communicatie is belangrijk voor handelsrelaties en de taal van de burens spreken is dus van groot belang. Volgens Nederlandse ondernemers zou de export naar Duitsland nog kunnen toenemen wanneer we in Nederland beter Duits zouden spreken.

3. Met Duits heb je meer kansen op de Nederlandse arbeidsmarkt

Iedereen spreekt Engels, maar met Duits heb je een voorsprong. In veel beroepen speelt de Duitse taal een grote rol. Niet alleen in de grensstreek en ook niet alleen in het toerisme en de horeca. Ook in de logistiek, de zorg, de techniek, de luchtvaart en zelfs in de culturele sector heb je grote voordelen met Duits. Wist je bijvoorbeeld dat er in Nederland wel 3400 Duitse dochterbedrijven zijn gevestigd die op zoek zijn naar Nederlandse werknemers die goed Duits kunnen?

4. Met Duits is je arbeidsmarkt zes keer groter

Met kennis van de Duitse taal en cultuur opent zich een enorme arbeidsmarkt in het buitenland. In ons directe buurland Duitsland, maar ook in Oostenrijk en Zwitserland. Meer dan 5.000 Nederlandse bedrijven hebben bijvoorbeeld dochterbedrijven in Duitsland waar Duits-sprekende Nederlanders gewild zijn. Bovendien heb je in veel sectoren in Duitsland een veel grotere kans op een baan dan in Nederland. Een voorbeeld: wist je dat ze in Duitsland druk op zoek zijn naar crècheleidsters? Zeker in de grensregio zijn de kansen op een baan veel groter als je ook aan de andere kant van de grens kunt kijken. Daarvoor is het goed spreken van de Duitse taal uiterst belangrijk.

5. Met Duits kun je over de hele wereld werken

Geen ander volk gaat zo vaak op vakantie als de Duitsers. In Nederland zijn de Duitsers met afstand de grootste toeristengroep. Als je in het toerisme of in de horeca werkt op populaire bestemmingen zoals Amsterdam of aan de kust, dan is Duits dus uitermate handig. Maar het maakt eigenlijk niet uit waar je heen gaat: bijna overal kom je wel Duitsers tegen. Geen verrassing dus dat Duits een vereiste is bij veel banen in de toeristische sector in landen als Spanje of Italië.

6. Het is voor Nederlanders heel makkelijk om Duits te leren

De Duitse en Nederlandse taal lijken erg op elkaar. Aan het begin moet je een beetje aan de uitspraak letten en de naamvallen kunnen soms lastig zijn. Maar Duits is voor Nederlanders geen moeilijke taal om te leren, zeker niet in vergelijking met bijvoorbeeld Frans, Amerikaans of Chinees. Veel woorden, zinsconstructies en zelfs uitdrukkingen zijn hetzelfde. Dit komt doordat het Duits en Nederlands uit dezelfde Germaanse taal voortkomen. Nederlanders bereiken al na relatief korte tijd een hoog taalvaardigheidsniveau in het Duits. Daar kun je al snel wat mee!

7. Studeren in Duitsland is veelzijdig en voordelig

Als je Duits hebt geleerd kun je na school internationale ervaring opdoen door in Duitsland te gaan studeren. Er is een netwerk van meer dan 350 onderzoeksinstellingen met een breed aanbod aan vakken en studierichtingen. Met meer dan 18.000 opleidingen is er altijd wel een studie te vinden die bij jou past. Daaronder zijn ook studies die in Nederland helemaal niet bestaan. Bovendien is studeren in Duitsland goed voor je portemonnee. Je betaalt er geen collegegeld, de kosten voor wonen en eten zijn vaak laag en je kunt je Nederlandse studiefinanciering gewoon meenemen.

Kijk voor meer informatie op studereninduitsland.nl

8. Duitsland is innovatief

Duitsland investeert veel geld in innovatie en wetenschap. Met zijn uitgaven voor onderzoek en ontwikkeling staat het land wereldwijd op de derde plaats. In 2011 werd 13,6 procent van alle patenten wereldwijd in Duitsland aangevraagd. Ook voor leerlingen met interesse in techniek of (natuur)wetenschap is Duits dus een goede keuze. De airbag, de MP3-techniek en voetbalschoenen met schroefnoppen: het zijn allemaal Duitse uitvindingen.

9. Beter nu dan later

Sinds de jaren '90 is het aantal scholieren en studenten dat Duits leert en studeert met ongeveer een derde gedaald. Maar tegelijkertijd heeft het Goethe-Institut (het Duitse taal- en cultuurinstituut) in Nederland het aantal aanmeldingen voor taalcursussen Duits zien verdubbelen. Hoe kan dat? Meestal gaat het om mensen die merken dat ze Duits hard nodig hebben in hun werk. Zij komen er helaas pas op latere leeftijd achter dat Duits belangrijker is dan ze op de middelbare school dachten. Het leren van een taal is ook nog eens een stuk moeilijker op latere leeftijd. Daarom raden wij je aan: begin liever nu dan later met het leren van Duits!

10. Berlijn is de hipste stad in Europa

Berlijn is een culturele smeltkroes waar jonge mensen van over de hele wereld naar toe komen. De stad is een walhalla voor muzikanten, kunstenaars en ontwerpers. Het is de stad van de start-ups, jonge bedrijven met originele concepten. De fascinerende geschiedenis van Berlijn zie je nog steeds op veel plekken terug. En het leven is er zeer betaalbaar.

Verschil onderbouw en bovenbouw:

1. We werken meer vanuit leerdoelen; vaardigheden komen samen in een uitdagende taak.
2. ERK is uitgangspunt. We gebruiken een methode en/of ander materiaal ter ondersteuning.
3. Creatief en kritisch denken ontwikkelen.
4. Landeskunde en literatuur zijn belangrijke uitgangspunten.

Vakgroep Duits: Peggy Prins, Ingrid Berndsen, Antwain Huisjes, Hanna Paalman, Anna Godzisz, Matthias Ries en Bas Thijssen.

FRANS

***Een wereldtaal**

Meer dan 200 miljoen mensen spreken Frans, verdeeld over de 5 continenten. Het is de meest geleerde taal na Engels en staat op de negende plaats van meest gesproken talen ter wereld. De taal is, samen met Engels, de enige die in elk land geleerd kan worden.

***Een taal om een baan te vinden**

Frans spreken betekent een troef om werk te vinden in een van de vele Franse en Franstalige multinationals in verschillende sectoren (distributie, auto-industrie, luxe, aeronautica...). Als vijfde economische grootmacht is Frankrijk aantrekkelijk voor ondernemers, onderzoekers en de beste buitenlandse studenten.

***De taal van de cultuur**

Frans is de internationale taal van het koken, de mode, het theater, de dans en de architectuur. Als je Frans beheerst, heb je toegang tot de mooiste Franse en Franstalige literatuur, maar ook tot Franse films en liedjes. Het is de taal van Victor Hugo, Jean-Paul Sartre, Edith Piaf, Stromae, Maître Gims en Zaz.

***Een taal om te reizen**

Frankrijk is het meest bezochte land ter wereld met meer dan 70 miljoen bezoekers per jaar. Met een beetje kennis van de Franse taal is het niet alleen veel aangenamer om Parijs en alle andere gebieden van Frankrijk te bezoeken, maar ook de cultuur, denkwijze en levensstijl 'à la française' te begrijpen. Frans is natuurlijk net zo nuttig als je Zwitserland, België, Canada, Monaco, landen in Afrika of les Seychelles wil bezoeken.

***De taal van de internationale betrekkingen**

Frans is zowel werktal als officiële taal bij de VN, de Europese Unie, de UNESCO, de NAVO, bij het Internationaal Olympisch Comité, het Internationale Rode Kruis... en bij verschillende internationale juridische instanties. Kennis van het Frans is onmisbaar voor mensen die een loopbaan ambiëren in een internationale organisatie.

***Een taal om andere talen te leren**

Het leren van de Franse taal zal je helpen om andere talen te leren (Spaans, Italiaans of Portugees), maar ook Engels aangezien Frans de basis levert van meer dan 50 procent van de huidige Engelse woordenschat.

***De taal van de liefde**

Frans leren is vooral het plezier ervaren van een mooie, rijke en melodieuze taal die vaak de taal van de liefde wordt genoemd. Frans is ook een analytische taal die de gedachte structureert en de kritische geest ontwikkelt, iets wat zeer handig is tijdens overleg en handelen.

Wat kun je verwachten in de bovenbouw?

- Je leert de kennis van vocabulaire en grammatica toe te passen in de vaardigheden spreken, luisteren, schrijven en lezen.
- Je zult je verder ontwikkelen in de 4 vaardigheden.
- Je zult meer kennis opdoen van de Franse taal en cultuur.
- Het centraal schriftelijk examen bestaat uit leesvaardigheid, dus literatuur vormt een onderdeel van het schoolexamen.

GESCHIEDENIS

Inhoud van het vak

Bij het geschiedenis gaat het om algemene kennis van prehistorie tot heden. De geschiedenis is verdeeld in 10 tijdvakken en van elk tijdvak moet je specifieke zaken weten. Gaat het bijvoorbeeld om de late middeleeuwen met “steden en staten” dan komt in de les de opkomst van de middeleeuwse steden met hun ambachten en gilden aan de orde.

We gebruiken daarvoor de methode Feniks: een handboek voor de geschiedenis met vragen en opdrachten. Eén boek dus voor leerjaar 4, 5 en 6.

De methode Feniks heeft ook een eigen site met allerlei leuke opdrachten en oefentoetsen. Met een persoonlijke inlogcode krijgt elke leerling toegang tot deze site.

Daarnaast gebruiken we een vijftal losse themakaternen. Voorbeelden daarvan zijn “Made in China” en “de geschiedenis van de democratische rechtsstaat in Nederland”. Individueel kun je soms met een zelfgekozen onderwerp aan de slag. Allerlei onderzoeksvaardigheden die je in de loop van de tijd hebt geoefend, komen je dan van pas. Uit de studie van het verleden valt van alles te leren, je leert bijvoorbeeld ook om gefundeerde standpunten in te nemen ten aanzien van historische vraagstukken en interpretaties.

Wat je moet kennen en kunnen

Bij elk hoofdstuk uit je geschiedenisboek wordt duidelijk uitgelegd wat je precies moet kennen en kunnen; de zogenaamde kenmerken van een tijdvak en haar kernbegrippen. Daarnaast word je ook gevraagd om samen te werken. Opdrachten stimuleren je om de mediatheek te bezoeken. Voor andere opdrachten kun je niet zonder computer en / of internet. Individuele presentaties en/of groepspresentaties aan medeklasgenoten is een essentieel onderdeel van ons programma. Soms zul je ook informatie buiten de school moeten inwinnen, zoals een bezoek aan een archief of universiteitsbibliotheek.

Wat en hoe getoetst

De leerstof uit het geschiedenisboek is verdeeld over VWO 4, 5 en 6.

In een toets, altijd over meerdere hoofdstukken, komen kennis en vaardigheden aan de orde.

Ook individuele presentaties / groepspresentaties kunnen onderdeel van toetsing zijn.

Daarnaast zijn er grotere opdrachten die je individueel of in duo's maakt - praktische opdrachten Online – opdrachten behoren ook tot de mogelijkheden.

Wanneer krijg je het vak geschiedenis?

Je volgt het vak geschiedenis als je een Maatschappijprofiel hebt.

Geschiedenis is dan een van de profielvakken.

KUNSTVAK 1 BEELDENDE VORMING

Een goede en belangrijke reden om kunst Beeldende Vorming te kiezen is natuurlijk dat je ervan geniet om dingen te bedenken en te maken. Creativiteit en originaliteit zijn belangrijk voor dit vak, maar ook het plezier in het werken met uiteenlopende materialen. Materialen om ruimtelijk en op het platte vlak te verwerken zoals klei, hout, metaal, speksteen, textiel, boetseerwas of zelfs natuurlijk materiaal en afval, maar ook potlood, houtskool, (acryl)verf, krijt, fotografie, grafische technieken, digitale vormgeving of airbrush. Er wordt van je verwacht dat je kennis hebt van een aantal van deze materialen en de technieken waarmee ze verwerkt worden. Zo kun je elke nieuwe opdracht zelf de afweging maken om het eindwerkstuk twee- of driedimensionaal (of gecombineerd) uit te voeren, zolang er maar een evenwicht tussen beide disciplines over het jaar zichtbaar is. Ook moet je beeldende aspecten kunnen verwerken, zoals vorm, kleur, compositie, beweging, structuur en textuur. Deze basisvaardigheden heb je in de basisvorming geleerd.

Belangrijk onderdeel van de lessen beeldende vorming is dat je leert om procesmatig te werken: er zijn veel stappen tussen een vaag idee en het eindresultaat. Aandacht voor ieder van die stappen verbetert het eindresultaat. Dat proces verloopt niet altijd soepel. Je moet vaak problemen oplossen, je leert doorzetten tot het resultaat is zoals jij het echt wilt. Het ontwerpproces of het voorafgaande beeldend onderzoek wordt vastgelegd in een dummie (een leeg schetsboek). Je oriënteert je in deze dummie op het thema en denkt na over de inhoudelijke betekenis van een werkstuk. Je onderzoekt verschillende mogelijkheden voor het gebruik van bijvoorbeeld vormen, materialen en technieken. Je verzamelt beeldmateriaal ter inspiratie en maakt verschillende (ruimtelijke) schetsen en eventueel een werktekening. Wanneer het eindwerkstuk uitgevoerd is, evalueer je het eigen werk. Heb je de juiste keuzes gemaakt? Is het werkstuk goed of niet goed geworden en waarom? Welke dingen zou je de volgende keer anders doen? Op deze manier leer je reflecteren tijdens het proces van ontwerpen en uitvoeren. De beoordeling komt tot stand aan de hand van het ontwerpproces en het eindwerkstuk.

Naast deze specifieke beeldende vaardigheden leer je ook vaardigheden die bij andere vakken en op je vervolgopleiding waardevol kunnen zijn. Zo leer je manieren van denken waarbij meer antwoorden op één probleemstelling mogelijk zijn (Divergent denken). Je leert out of the box denken: dat betekent dat je nieuwe verbanden kunt leggen en veel alternatieven kunt verzinnen die niet zomaar voor de hand liggen (Creatief denken). Juist deze kwaliteit maakt bijvoorbeeld Nederlandse ontwerpers befaamd in de hele wereld (Dutch Design). Je leert ook beter waarnemen en observeren zodat je op eigen kracht iets kunt leren over de wereld waarin je leeft zonder boeken of tussenkomst van anderen maar gewoon door te vertrouwen op je eigen waarnemingen.

Naast de praktijklessen krijg je ook les in kunst en cultuurgeschiedenis. Dit onderdeel heet Kunst Algemeen. Verschillende kunststromingen komen aan bod, van de Klassieke Oudheid tot de moderne kunst. Deze perioden worden behandeld aan de hand van de disciplines beeldende kunst, muziek, theater, dans, film en filosofie. In de lessen kunst algemeen leer je zien wat de onderling verbanden zijn tussen maatschappelijke ontwikkelingen en kunst door de geschiedenis heen. Je leert wat de achtergrond en beweegredenen van de makers zijn en hoe dat past in de tijd waarin zij leven of leefden. De toetsing van de theorie vindt plaats aan de hand van schriftelijke en digitale toetsen. Uiteindelijk wordt Kunst Algemeen getoetst op het CSE en bepaalt daarmee voor de helft je eindcijfer voor Beeldende vorming.

The background is a vibrant green with a collage of white line-art icons. These include a lightbulb, a gear, a person silhouette, a book, a musical note, a cube, a speech bubble, a magnifying glass, a pencil, a globe, and various arrows. On the left side, there is a large, colorful geometric shape composed of several triangles in shades of blue, green, yellow, and black.

Kennis en vaardigheden die je opdoet bij Kunst beeldende vorming en kunst algemeen zorgen ervoor dat je beeldtaal in het algemeen beter leert begrijpen: in onze cultuur wordt steeds meer met foto's en filmpjes gecommuniceerd en worden we steeds meer door beelden gemanipuleerd. Door de lessen kunst leer je kritisch omgaan met de beelden die de media ons voorschotelen en daar een eigen mening over te vormen (mediawijsheid).

Tot slotte leer je voor jezelf ontdekken wat je mooi vindt en wat lelijk, wat kwaliteit heeft en wat niet en je leert dat onder woorden brengen.

Beeldende Vorming is een veelzijdig vak waarin het plezier in het maken van mooie, boeiende beelden een belangrijk uitgangspunt is!

KUNSTVAK 2 DRAMA

HELP.....Hoe vertel ik het mijn ouders.....(dat ik drama wil kiezen)

Want waarom zou je drama kiezen?

Anno 2020, welke 'skills' zijn handig om te beheersen, in deze wereld vol tiktok, insta, social media etc. Hoe val je op tussen alle sollicitaties? Hoe presenteer je jezelf op een zekere manier, vol lichaamsbewustzijn. En wat is het handig als je kan observeren en analyseren. Natuurlijk heb je in elk beroep creativiteit nodig, thinking outside a lot of boxes.

Juist daarom dus, drama.

Want hier leer je observeren, creatief denken, samenwerken, communiceren, , gevoelens herkennen en gebruiken, presenteren, creëren en bovenal je eigen grenzen verleggen. En met het verleggen van je eigen grenzen ontwikkel je je persoonlijkheid.

- Het is een ander vak dan de andere vakken, praktijk, energiek, veel plezier, leuke klas, doen ipv denken.... en nog veel meer.

Nee drama kies je niet alleen als je acteur wilt worden, of iets anders kunstzinnigs. Ook als beta of e&m ben je welkom. Want moet een arts of bedrijfsleider ook niet kunnen communiceren, presenteren en improviseren?

Er zijn maar weinig scholen in Nederland die het vak Drama aanbieden, dus je valt op.

Tot slot, je hoeft niet "goed" te zijn in het vak, ook kan drama een keuze zijn te willen leren zekerder voor de groep te staan.

CREATIVITY IS INTELLIGENCE HAVING FUN - Einstein

ISENDOORN
Designlab

WAT IS DAT, HET DESIGNLAB? EN WAT KAN JE ER DOEN? EN VOOR WIE IS HET?

Nou.....ik zal het even kort uitleggen.

Ben je creatief...heb je interesse in het ontwerpen en vormgeven van affiches, flyers en logo's...wil je wegwijs in InDesign, Illustrator en Photoshop...dit kan bij het Isendoorn **DESIGNLAB**.

Laat je verrassen en kom eens kijken?

ELKE VRIJDAG 15.05 UUR IN LOKAAL 307

Onder begeleiding van een
professionele vormgever
met koekjes en thee.

AARDRIJKSKUNDE – een wereldvak!

Verruim je horizon, verbreed je kijk op de wereld!

We leven in een “global village”, waar we dagelijks via TV, radio, internet en krant op de hoogte worden gebracht van wat er in de rest van de wereld gebeurt.

Aardrijkskunde gaat over die wereld, hoe álles met alles te maken heeft, hoe onze planeet verandert en voor welke uitdagingen we komen te staan in de toekomst. Een groeiende wereldbevolking bijvoorbeeld, die zorgt voor een toenemende druk op de steeds schaarser wordende ruimte. Ook willen al deze mensen gebruik maken van de beperkte hoeveelheid grondstoffen. Dit zal tot spanningen en conflicten leiden tussen bevolkingsgroepen. Daarnaast vormt de economische vooruitgang een grote bedreiging voor de natuur. Denk maar aan de opwarming van de aarde en de vervuiling van het milieu. Constant maak je als mens keuzes. Deze keuzes hebben helaas niet alleen gevolgen voor jouw eigen leefomgeving. Met dit vak leren wij je de wereld en haar bewoners te begrijpen.

Wij behandelen bij dit vak twee soorten geografie.

1. Fysische geografie (Aarde)

Hier bestuderen wij het aardoppervlak en de natuurlijke processen die het aardoppervlak vormen en veranderen. We gaan ons verdiepen in een tweetal kernvragen; waar komen deze natuurlijke processen voor en waarom nu juist daar? Thema's die o.a. aan de orde komen zijn: klimaatveranderingen, gebergte vorming, vulkanisme en aardbevingen, kust- en rivierprocessen, bodem- en watersystemen, aardbevingen en verantwoord landgebruik. Uiteraard worden de rampzalige gevolgen van deze natuurlijke processen ook besproken en wordt gekeken hoe de mens rampen kan voorkomen of de gevolgen er van kan beperken.

2. Sociale geografie (Wereld)

Hier bestuderen wij de bewoonde wereld en de invloed van de mens op onze omgeving en die van mensen ver weg. Thema's die o.a. aan de orde komen zijn: migratie, regionale ontwikkeling, de samenhang tussen arme en rijke gebieden, culturele verschillen, overbevolking, stedelijke problematiek en globalisering. Telkens staat het handelen van de mensen centraal, en de invloed van de bevolking op de aarde. Wat voor een gevolgen heeft ons handelen hier op mensen daar? Waar vindt bijvoorbeeld migratie plaats? Waarom daar? Kan het misschien anders?

Door een combinatie van deze twee soorten geografie krijg je een beter inzicht in grote maatschappelijke vraagstukken. Denk hierbij aan de klimaatverandering, duurzame energie, overbevolking, water- en voedselproblematiek en duurzame energievoorziening.

Zuid Amerika is het nieuwe examenonderwerp.

Met aardrijkskunde heb je een voorsprong met werk in sectoren als:

- Klimaatonderzoek en meteorologie, crisisbeheer en water-, natuur- en landschapsbeheer
- Hulpverlening
- Verkeer- en transportsector
- Milieukunde
- Vastgoed, ruimtelijke ordening en planologie
- Binnen- en buitenlands bestuur en beleid, politiek
- Internationale (hulp)organisaties
- Geo informatie en ict
- Reiswereld
- Internationale handel
- Journalistiek

ECONOMIE

Inleiding:

Alles om je heen is economie! Met dit vak kun je veel meer begrijpen hoe de wereld in elkaar zit en kun je veel dagelijks nieuws beter duiden.

Het vak economie wordt ook wel 'algemene economie' genoemd. Het gaat om 'macro economie', de economie van ons land, van Europa en van de wereld. Het vak bedrijfseconomie gaat om de economie en vooral de cijfers binnen een bedrijf (dus 'micro economie').

Het vak is verplicht in het profiel Economie en Maatschappij.

De inhoud:

De onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere:

- Het begrijpen van het economisch nieuws in de media, kennis van de (internationale) economie
- Schaarste van goederen en diensten, direct of indirect ruilen
- De vraag naar goederen, hoe wordt deze bepaald en hoe komt de prijs van goederen tot stand? Het marktmechanisme.
- De prijs van tijd en rente van de wieg tot en met het pensioen.
- Welk spel spelen bedrijven, hoe komen economische beslissingen tot stand.
- Ondernemen, markt vormen, wanneer is de winst het grootst en hoe bereken je dat? Ook kijken we naar een stukje marketing, met verwijzingen naar het vak bedrijfseconomie.
- De taak en invloed van de overheid met de gehele collectieve sector op het dagelijkse leven.
- Is het verstandig om de staatsschuld zo snel mogelijk terug te dringen en uitkeringen, kun je daarop besparen, of juist niet?
- Wat gebeurt er op de beurs?
- Vreemde valuta als de dollar, de yen of de roebel. Dus ook een verhaal over rente, wisselkoersen en de euro. Best een lastig onderwerp maar wel belangrijk als je weet dat dagelijks miljarden aan dollars, euro's en yens worden gekocht en verkocht.

Internationaal handelen komt ook uitgebreid aan bod. Vrijhandel is dat wenselijk of juist niet? Ook kijken we hier naar Europa en de gevolgen van verdergaande integratie. Een kijkje in de toekomst van Europa, moeten we breder of dieper?

- Verder proberen we een aantal onderwerpen in een wat groter (macro economisch) kader te plaatsen, waardoor je weet hoe economische crisisbestrijding werkt.
- Na afronding van de onderwerpen zal ook ruim aandacht besteed worden aan integratie van de verschillende onderwerpen om ervoor te zorgen dat bij jou de "Euro's" op de goede plaats vallen en je zo goed mogelijk voorbereid bent op het centraal examen.

Is het vak moeilijk?

Leerlingen vragen wel eens of ze goed moeten zijn in wiskunde voor het volgen van de lessen economie. Economie wordt een stuk begrijpelijker als je wiskunde leuk vindt en er goed in bent, omdat een beroep wordt gedaan op je vermogen tot abstract redeneren; dezelfde vaardigheid die voor sommige leerlingen wiskunde soms lastig maakt. Economie is vooral vrij 'talig'. Daarmee bedoelen we dat je uit stukken tekst de juiste informatie moet weten te halen en je allerlei begrippen leert. Voor een goede basis heb je minimaal wiskunde A nodig.

Wat kun je ermee?

Voor leerlingen, die in de economische richting verder willen gaan is het vak eigenlijk een "must", maar ook

The background of the page is a light yellow color. On the left side, there is a large, abstract geometric shape composed of several triangles in blue, green, yellow, and black. Scattered across the entire page are various light blue line-art icons, including gears, a lightbulb, a ruler, a pencil, a keyhole, a book, a musical note, a person icon, a cube, and a speech bubble.

voor anderen kan het vak zeker betekenis hebben. Te denken valt dan aan het op de hoogte zijn van tal van onderwerpen uit de media die grote groepen mensen in binnen- en buitenland steeds weer bezig houden.

Hier komt het algemene karakter van het vak weer boven, maar het vak is niet zo algemeen dat het oppervlakkig is. Je kunt door het volgen van dit vak over allerlei onderwerpen die in onze maatschappij spelen, je mening vormen en geven.

BEDRIJFSECONOMIE IN HAVO EN VWO

Bedrijfseconomie is micro economie. De economie binnen een bedrijf. In dit vak krijg je kennis van en leer je oefenen met financiële, juridische en economische opgaven die behoren bij een leidinggevende functie binnen een bedrijf. Dit onderdeel doet een behoorlijk beroep op je rekenvaardigheid. Wanneer je voor dit vak kiest is het dus belangrijk dat je graag met cijfers werkt die inzicht geven in de resultaten van een bedrijf.

DAARBIJ KOMEN DE VOLGENDE ZAKEN AAN BOD:

Financiële zelfredzaamheid. Dit betekent dat je kennis gaat opdoen over hoe je later als burger je op een verstandige wijze financiële zaken regelt. Voorbeelden van onderwerpen zijn salaris, hypotheek, schenken, sparen en beleggen, alimentatie en erfenissen.

Financiering van bedrijven, het aantrekken van kapitaal b.v. via de beurs en alle factoren die daar een rol spelen komen ook aan de orde.

Ondernemerschap. Hierbij moet je denken aan het starten van een eigen onderneming of wellicht als ZZP-er (Zelfstandige Zonder Personeel) aan de slag gaan. Het ondernemerschap kan je ook ruimer zien. Als je later in een bedrijf werkt is het verstandig wanneer je ondernemende vaardigheden hebt ontwikkeld.

Kort samengevat: Bedrijfseconomie is een geschikt vak voor leerlingen die affiniteit hebben met rekenen, cijfers en ondernemerschap. Het geeft een solide basis om na HAVO/VWO een vervolgopleiding te gaan volgen op financieel/economisch terrein. Ook een prima basis voor als je een eigen zaak begint of als zelfstandige gaat werken.

Verschil tussen het HAVO en VWO programma Bedrijfseconomie?

Het VWO programma wordt gekenmerkt door iets meer diepgang en analyse; het HAVO programma is meer gericht op praktische vaardigheden en kennis die nodig zijn voor een functie in het management of als ondernemer.

WISKUNDE A, B, C, D

Vanaf klas 4 zijn er vier vakken wiskunde.

Dit zijn wiskunde A, B, C en D. Wiskunde A, B en C zijn vakken waar je eindexamen in doet. Wiskunde D is een schoolexamenvak en wordt niet op alle scholen gegeven.

Deze wiskundevakken sluiten aan bij het profiel dat je gaat kiezen. Wiskunde is verplicht bij alle profielen.

	verplicht	keuzevak
CM	A of C	
EM	A of B	
NG	A of B	D
NT	B	D

N.B: Het vak wiskunde D kan alleen worden gekozen door leerlingen die ook wiskunde B kiezen. Binnen de profielen CM en EM kan er maar één wiskundevak worden gekozen.

Waarom wiskunde A?

Bij wiskunde A leer je om verbanden te zien en te begrijpen. Het gaat hier dan om het goed kunnen lezen en interpreteren van grafieken en tabellen en daar dan 'eenvoudige formules' bij herkennen. Maar je moet ook kunnen rekenen aan formules. Op de vraag "Hoe steil loopt een groeicurve", moet je een antwoord kunnen geven. Dit zijn vaardigheden die je nodig hebt bij vervolgoopleidingen in de sectoren gezondheid, milieu en economie.

Een ander belangrijk onderdeel van het vak is statistiek. Hoe haal je uit een grote hoeveelheid data relevante informatie. Als je interesse hebt in een opleiding waar je regelmatig onderzoek moet doen, dan is het belangrijk om je onderzoeksresultaten goed te begrijpen en daar zinnige conclusies uit te trekken. Dit betreft bijvoorbeeld de sociale wetenschappen, zoals sociologie, pedagogiek en psychologie. Een ander onderwerp dat bij wiskunde A behandeld wordt is kansrekening. Vragen als: "Hoe groot is de kans dat je een tennispartij wint, als je niet eerder van deze tegenstander hebt gewonnen?", staan hierin centraal.

Waarom wiskunde C?

Dit vak is alleen bestemd voor leerlingen met het profiel CM. Deze wiskunde bevat onderwerpen die ook binnen wiskunde A worden behandeld. Dit zijn o.a. de onderdelen statistiek en verbanden. Binnen wiskunde C wordt het onderwerp 'Logisch redeneren' behandeld. Dat biedt ondersteuning als je een opleiding binnen het vakgebied Rechten gaat volgen. Maar ook het onderwerp 'Vorm en ruimte' heeft een prominente plek. Hiermee krijg je zicht op hoe binnen de sector Kunst en Cultuur de wiskunde een plaats kan innemen. De overlappende onderwerpen met wiskunde A zijn over het algemeen iets makkelijker.

Waarom wiskunde B?

Het is verstandig om dit vak in je pakket te nemen als je een studie met een bèta-stempel kiest. Daarmee verhoog je de kans om die studie tot een succes te maken. In dit vak ga je flink aan het werk met functies en formules en leer je allerlei technieken om deze te manipuleren. Je leert optimaliseren, integreren en doet een hoop kennis op over deze functies, die natuurkundige verschijnsels beschrijven. Ook meetkunde maakt deel uit van wiskunde B. Deze wiskunde is een vereiste voor een technische of natuurwetenschappelijk gerichte opleiding. Als wiskunde in klas 3 je heel makkelijk afgaat, kun je dit vak kiezen. Wiskunde B bevat geen kansrekening en statistiek. Als je NG kiest met de bedoeling de gezondheidszorg in te gaan, kan het handig zijn wiskunde B te kiezen. Een aantal studies, bijvoorbeeld Klinische technologie, of Life Science and technology, eist wiskunde B in het pakket.

Waarom wiskunde D?

Wiskunde D is een vak dat aan te raden is als je een technische studie overweegt, of als je goed bent in wiskunde en het vak leuk vindt. Bij wiskunde D worden verschillende onderwerpen behandeld, die doorkijkjes geven naar een vervolgopleiding in een wiskundige richting. Electrotechniek, Technische wiskunde, maar ook Theoretische natuurkunde en de studie Wiskunde zelf, zijn richtingen waarop je door het volgen van wiskunde D goed wordt voorbereid. Kansrekening en statistiek, wat ontbreekt bij wiskunde B, dekt ongeveer 1/3 deel van de wiskunde D stof. Het is een illusie te denken dat kansrekening en statistiek een typisch wiskunde A onderwerp is. Op technische universiteiten en bij medische studies komt dit vak aan de orde, onder meer bij studies waar statistisch onderzoek een rol speelt. Verder worden in de vorm van modules allerlei onderwerpen behandeld. Dat zijn puur wiskundige onderwerpen, maar ook onderwerpen waarbij je ziet hoe wiskunde toegepast wordt om natuurwetenschappelijke problemen op te lossen. Wiskunde D wordt niet op het CSE getoetst, maar door middel van een schoolexamen.

NB: Met wiskunde A kan men bijvoorbeeld de studie geneeskunde aan de universiteit gaan volgen. Wiskunde A bevat statistiek. Statistiek is voor een geneeskunde-studie zeker een vak dat je gevolgd moet hebben. Kies je voor wiskunde B dan is wiskunde D een goede aanvulling omdat de statistiek hierin is opgenomen.

Wil je meer weten? Als je vragen hebt over dit vak, dan kun je die natuurlijk altijd stellen aan je vakdocent.

BIOLOGIE

Droom jij van een carrière in de gezondheidszorg of wil je graag later iets met dieren of het milieu gaan doen? Dan is biologie voor jou een interessant vak om te kiezen.

Biologie is een breed vak waarbij alles wat leeft centraal staat. In de bovenbouw komen veel aspecten van het menselijk lichaam aan bod. Het gaat bijvoorbeeld over verschillende orgaanstelsels in je lichaam, maar ook over de kleinste cellen.

Wanneer we het hebben over orgaanstelsels en cellen, kijken we ook naar de verschillende processen die plaatsvinden in deze organen en cellen. Het is dus belangrijk bij biologie dat je ook kennis hebt van wat (eenvoudige) scheikunde en natuurkunde. Voorbeelden hiervan zijn de reactievergelijkingen van bijvoorbeeld fotosynthese of de werking van je ooglen.

Naast kennis over het menselijk lichaam leer je bij biologie in de bovenbouw ook over ecosystemen en evolutie. Hierbij is het samenleven van verschillende soorten planten en dieren in een gebied belangrijk. Maar ook het klimaat en de invloed van de mens op het klimaat zijn belangrijk.

Biologie is een bèta-vak waarin naast kennis, ook veel aandacht wordt besteedt aan het doen van onderzoek. Onderzoek is belangrijk omdat het je dingen leert zonder dat ze in een boek staan. Stapje voor stapje leer je hoe je een goed onderzoek uitvoert en daar een verslag bij schrijft. Je doet onderzoek over cellen, waarbij je gebruik maakt van de microscoop, maar ook doe je ecologisch onderzoek waarbij je bijvoorbeeld organismen gaat onderzoeken in de schoolsloot of in de Berkel.

Biologie is in een verplicht vak in het profiel Natuur & Gezondheid. Het kan als keuzevak gekozen worden bij de profielen Natuur & Techniek.

Voorbeeldopleidingen waarbij het handig, soms vereist is om biologie te kiezen in de bovenbouw zijn:

- Geneeskunde
- Biomedische wetenschappen
- Milieukunde
- Psychologie

NATUURKUNDE

Natuurkunde is een verplicht profielvak binnen het profiel N&T en een keuze profielvak bij N&G.

Algemeen

De natuurkunde probeert de niet-levende natuur te beschrijven. Hier worden vaak wiskundige formules voor gebruikt. Een voorbeeld. Hiernaast zie je een plaatje waarin Aristoteles, Galilei en verschillende kogels staan. Aristoteles beweerde dat de zware kogel veel eerder op de grond valt. Galilei zei dat het niets uitmaakt hoe zwaar de kogel is. Ze komen beide ongeveer tegelijk op de grond. Bij het vak natuurkunde leer je waarom Galilei gelijk heeft. Als je de regels van de natuur eenmaal kent, kun je vervolgens bijvoorbeeld uitrekenen hoelang de val duurt en met welke snelheid de kogels op de grond vallen. Handig als je in het donker in de bergen bent en je wil jezelf langs een touw in een kloof laten zakken. Je laat een steentje vallen, telt totdat je “plop” hoort, en dan kun je uitrekenen hoe lang het touw moet zijn.

Wat moet jij kunnen/doen

Je moet een beetje nieuwsgierig zijn. Hoe werken de dingen die je om je heen ziet? Je moet vervolgens enig (abstract) gevoel voor formules en symbolen hebben, zodat je de werkelijkheid kunt beschrijven. Als je systematisch kunt werken en zelfstandig of in groepjes de oefeningen (veel sommetjes) kunt maken, dan heb je een aardige kans van slagen.

Er zijn een aantal verschillen met het vak natuur-scheikunde in de 3e klas:

- Het boek zal je minder stap voor stap naar een antwoord leiden. Je zult zelf meer moeten puzzelen en op zoek moeten naar de juiste informatie.
- Het vak wordt abstracter en je zult meer moeten rekenen.
- Er is minder tijd voor uitleg van de docent.
- Je zult zelf meer initiatief moeten nemen om bijvoorbeeld practica te doen of te bespreken.

Vragen?

Trek dan één van de natuurkundedocenten aan zijn/haar jasje. Je kunt dan altijd het boek voor de bovenbouw bekijken en vragen stellen.

NATUUR, LEVEN & TECHNOLOGIE (NLT)

Wat is NLT?

NLT staat voor Natuur, Leven en Technologie. Het is een profielkeuzevak voor de profielen N&G en N&T. NLT wordt afgesloten met een schoolexamen, niet met een CE. De studielast voor NLT 440 slu op vwo. NLT bestaat voor het grootste deel uit modules. Dat betekent dat je een aantal weken bezig bent met een bepaald onderwerp en er van alles over leert. Daarna ga je verder met de volgende module.

Modules

Er zijn uiteenlopende modules zoals over forensische technieken, navigatie, effecten van alcohol, energiezuinige woningen, aërosolen en vuile lucht. Kenmerkend voor de modules is dat ze nooit bij één schoolvak horen. Het zijn altijd combinaties, zoals natuurkunde en biologie, scheikunde en wiskunde.

De modules horen bij een domein van NLT. NLT bestaat uit 9 domeinen.

Voor vwo:

Biomedische technologie en biotechnologie (domein F), Aarde en klimaat (domein C), Stellaire informatie en processen (domein D).

Om te voldoen aan het examenprogramma, is het niet noodzakelijk om modules van alle domeinen te doen. Er zijn daarin keuzes te maken.

Voorgeschreven voor vwo: domein A, domein B, twee domeinen uit C t/m E en drie domeinen uit F t/m I.

Zie ook het examenprogramma.

Meer informatie

Op www.betavak-nlt.nl vindt je meer informatie over het vak, zoals voorbeelden van lesmateriaal.

Kijk bij 'derdeklassers' onder 'informatie voor leerlingen'.

Waarom kiezen voor NLT?

NLT is er speciaal voor leerlingen die N&G of N&T hebben gekozen. Het is een combinatie van de zogenaamde bètavakken (natuurkunde, scheikunde, biologie, wiskunde en fysische aardrijkskunde).

NLT laat zien hoe je de dingen die je bij de bètavakken leert, kunt toepassen en combineren met andere dingen die je al weet. Je leert nieuwe dingen die bij de gewone bètavakken haast niet aan bod komen.

En natuurlijk leer je van alles over de achtergrond van allerlei technieken.

NLT is iets voor jou als je nieuwsgierig bent naar:

- hoe dingen werken
- waarom iets is zoals het is
- of als je graag leert over de nieuwste ontwikkelingen in de gezondheidszorg, natuurwetenschap en techniek

Zo kom je van alles te weten over de nieuwste technieken in de geneeskunde, landbouw, forensische technieken, ruimtevaart, de ontwikkeling van de aarde, de geheimen van cosmetica en nog veel meer dat te maken heeft met wetenschap en techniek.

Voor de ouders

Uw kind moet binnenkort een profielkeuze maken. Een belangrijke keuze! Voor veel studies is een specifiek profiel of zijn specifieke vakken verplicht. Het profiel bepaalt dus voor een belangrijk deel welke studie uw kind later kan volgen.

Naast het profiel moet uw kind kiezen voor aanvullende vakken. Indien uw kind kiest voor NG of NT, kan het daarbij het nieuwe vak Natuur, Leven en Technologie (NLT) kiezen.

Waarschijnlijk heeft u nog niet veel gehoord over het vak. Onze school geeft het vak ook pas met ingang van volgend schooljaar. Daarom informeren we u over het vak.

Wat is NLT?

NLT is een combinatie van de vakken natuurkunde, scheikunde, biologie, fysische geografie en wiskunde. NLT houdt zich bezig met moderne technologie en recent natuurwetenschappelijk onderzoek. Leerlingen komen onder meer in aanraking met de nieuwste technieken in de geneeskunde, ruimtevaart, landbouw, communicatie en klimaatonderzoek. Ze combineren dingen die ze hebben geleerd bij andere bètavakken en gaan dieper in op onderwerpen als forensisch onderzoek, biomedische identificatie, robotica en 'effecten van alcohol op het menselijk lichaam'.

Aansluiting op vervolgstudie

Doordat NLT een interdisciplinair karakter heeft en inspeelt op actuele ontwikkelingen in wetenschap en technologie, krijgt de leerling een realistisch beeld van bèta vervolgopleidingen. Het maakt het makkelijker om straks een vervolgstudie te kiezen. Daarnaast zorgt NLT voor een bredere keuze uit vervolgstudies.

SCHEIKUNDE

Scheikunde is een verplicht vak in de bovenbouw van het vwo voor alle leerlingen die het profiel Natuur en Techniek en/of het profiel Natuur en Gezondheid volgen.

Doelstellingen van het vak scheikunde

Bij het vak scheikunde onderscheiden we een aantal hoofddoelen:

- Natuurwetenschappelijk onderzoek leren opzetten en uitvoeren (bijv. bepalen gehalte vitamine C in een mandarijn)
- Kennis krijgen van stoffen en hun eigenschappen (bijv. of een stof wateroplosbaar is of niet)
- Het verklaren van stofeigenschappen m.b.v. moleculen/deeltjesmodel
- Het begrijpen van de mechanismen en kinetiek van chemische reacties

De grote onderwerpen zullen gaan zijn:

- Bouw van de materie
- Organische chemie en chemie van het leven
- Milieu en duurzaamheid
- Elektrochemie (batterijen)
- Analytische chemie (rekenen aan chemische reacties)

Examendossier en toetsing

Scheikunde telt mee voor het schoolexamen en voor het centraal examen.

- In de vierde klas bouw je de basiskennis op die je in latere jaren nodig hebt
- In de vijfde klas maak je een vakoverstijgende praktische opdracht
- In de zesde klas maak je drie schriftelijke schoolexamens en het centraal schriftelijk eindexamen
- Je hebt de mogelijkheid om in de zesde klas je profielwerkstuk over scheikunde te doen.

